

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX: || DE
CANONICA ET MO- || nastica Disciplina collapsa
restau- || randa, pristinoque nitori || restituenda. ||**

Schulting, Cornelius

Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

21. A primo capite Esaiaë vsque ad cap. 57.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63372)

CAPVT XXI.

De Disciplina ex Prophetis.

Obseruandum est in Prophetis per Iudicia Dei
 Disciplinam Dei esse intelligendam: & quo-
 niam Prælati Vicarij sunt Christi in Disciplina
 exercenda, & ad Christi imitationem sese com-
 parare debent hac etiam in parte; hinc ea testi-
 monia & loca sacrarum literarum, quæ agunt
 & loquuntur de Dei disciplina erga peccatores,
 etiam accipienda sunt de disciplina Prælatorum
 in subditos. Ordiamur ab Esaia cap. 1. Esaia à ver-
 su 5. ad finem totius Reipub. deformationem ma-
 lamque Disciplinam redarguit ac repræhendit.
 in capite & membris totoq; corpore Reipub. pul-
 chre autem v. 25. dicit ad similitudinem aurifabri
 se totam Rempub. velle refundere tanquam
 nummum adulterinum, qua allegoria seu meta-
 phora, vtitur etiam Hieremias cap. 9. v. 7. & Mala-
 chias cap. 3. v. 3. & hoc i. c. Esaia v. 28. impios cum
 scorijs comparat, fragmèta enim scorix abijcun-
 tur, vt purù aurum post purgationem remaneat.
 in capit. 3. versic. 7. comparat Ecclesiæ restaurato-
 res & curatores cum structoribus domus, qui col-
 lectis ruderibus faciunt opus rediuiuum versic.
 8. dicit vulnera insanabilia. versic. 13. administra-
 tionem publicam ciuilem & Ecclesiasticam do-
 cet esse corruptam, & versiculo 17. incipit agere
 de disciplina & reformatione mulierum vsque
 ad finem capitis fusè, capite 4. versiculo tertio.
 Deum malum ex Ecclesia tollere paleam exu-
 tendo igni inexstinguibili, tum suorum peccata
 venti-

venti-

ventilando atque perpurgando spiritu sancto &
 igni, vt Ioannes Matthæi 3. concionatur. in c. 5. v. 8.
 denunciat pœnas sordidissimæ auaritiæ, intempe-
 rantissimi luxus & malitiæ obfirmationisque in
 malo. ca. 6. a. v. 11. ad finem variæ diuinæ pœnæ &
 correctiones cõglomerantur. c. 7. v. 8. & deinceps
 vtrique regno denuciatur exitium. ca. 8. a. v. 5. ad
 finem disciplina Dei denunciatur Syris, Israeli-
 tis, & Iudæis. c. 18. v. 8. comparat visitorem ac re-
 formatorem cum vinitore, qui luxuriantia vitis
 flagella cædit, vt commodius maturetur vitis &
 pascatur alimento suo: sarmenta amputantur &
 humi relinquuntur, non curantur vt vitis. c. 19. a.
 v. 14. ad 18. in v. 14. comparat Dei disciplinam cum
 medicato populo exhauriendo, quo homines per-
 turbantur vt oberrent sicuti ebrius in suo vomitu
 c. 22. v. 15. ad finem vsque ibi est denunciatio disci-
 plinæ in Sobinam qui reformationem publicam
 & priuatam, Ecclesiasticam & politicam toto co-
 natu impediuit. a. v. 20. ad finem prophetia est de
 sufficiendo in locum depositi Sobnæ Eliachim. c.
 24. toto exponuntur pœnæ & calamitates, quas
 per disciplinam suam immisurus est Deus. ca. 28.
 toto. Disciplina Dei in regnum Israelitarum &
 Iudæorum pro varietate peccatorum. c. 29. v. 6. vi-
 sitatio Domini describitur per immedicabiles
 plagas, quæ allegoricè multa verborum conge-
 riè designantur. v. 10. non plebeios tantum, sed et-
 iam vtriusque ordinis Ciuilis & Ecclesiastici cu-
 ratores se portasse similitudine declarat. ca. 30. v.
 13. dicit indisciplinatos perinde facere sua iniqui-
 tate ac si vectibus aut malleis iam incliuantem
 murum

murum Reipubl. momento deturbarent in suas
 ceruices. v. 20. docet Deus se esse castigatum vir
 ga hominum, sed non esse relicturum suos orpha
 nos, quin à ministris & sacerdotibus assiduè cor
 riganur & informentur. v. 26. illustrissimam &
 gloriosissimam fore restitutionem & reformati
 onem Ecclesiæ per hyperbole: erit lux lunæ vt
 lux solis, lux solis erit sextupla vt lux septem die
 rum, quo die obligauerit Iehoua sui populi fra
 cturam, & fractionem plagæ illius curauerit. v.
 30. effecta diuinæ Disciplinæ, qua profligati sunt
 Assyrij quatuor comparationibus optimè descri
 buntur. c. 31. v. 9. qui cultum Dei labefactare nitun
 tur & disciplinam euertere seipsos tanquam in
 furnum ardentem ingerunt in iram Dei. c. 32. v. 9.
 singula ciuitates Iudæ ad penitentiam prouocan
 tur, vt anteuertant Dei disciplinam. ad finem ca.
 vsque & pij reformati comparantur cum exculto
 agro & cum beatissimis agricolis, qui agrum op
 timum coluerint propter venturam messem. ca.
 48. v. 10. Deus in disciplina sua erga peccatores nõ
 agit semper summo iure, quia si ab omni scoria,
 vt argentum, eos expurgare vellet, omninò dispe
 rirent. inde ad finem c. 51. v. 16. agit de restauratio
 ne disciplinæ per Christum in Ecclesia, per disci
 plinam id quod crassum & feculentum, atque ex
 liquidis potionibus excerni solet, id quasi cola
 tur & aufertur: hæc est allegoria disciplinæ Dei.

Scoriæ expurgandæ ab argento, i. spurcicia illa
 siue sordes, quæ ex metallo inter coquendum ve
 luti spuma quædam abstergitur, vide Sasbodt in
 ca. 1. Esaiæ. Cinpulum metaphoricè Disciplinam,
 N n id est,

id est, vitæ ac morum moderationem significat. Sasbodt in cap. 22. Esaiæ, Magisterium Disciplina per vexationem dat intellectum diuinæ doctrine Esaiæ 27. cap. 5.

CAPVT XXII.

De Disciplina ex Prophetis.

Cap. 57. Esaiæ, a. v. 7. vsque ad finem vtrunque ordinem Ecclesiasticum & popularem obiurgat iudæorum. v. 24. vt cœnum eijcitur exagitato mari, sic improbi & indisciplinati omnia ingrata Deo egerunt. c. 58. v. 3. ad 8. redarguit hypocrisim popularem. c. 59. à v. 1. ad 9. peccata tanquam causas calamitatum, quia non corriguntur, populo exprobrat. cap. 64. v. 3. indisciplinati tanquam in fornaci ferri seruiunt diabolo & peccato. vnde exiunt pietatem & induunt obdurationem. ca. 66. v. 14. Ecclesia neglecta disciplina sepulta & prostrata multis malis iacet, veluti putrida aridaque ossa per terram, sed per disciplinam diuinitus instaurantur. vide Ezechielis c. 37. Ex Hieremia ca. 1. v. 10. Præficio te gentibus & regnis ad extirpandum, demoliendum, perdendum, destruendum, ædificandum, plantandum. v. 13. olla feruenti comparat Iudæam, quod futurum erat vt Iudæi tanquam carnes in olla ita feruerent calamitatibus. ca. 2. v. 22. amplificat crimen indisciplinatæ Ecclesiæ per comparisonem adulteræ καὶ ὑποθεσιῦ, quasi dicat, laua intro, munda, orna, compara te vecumque voles non potest tamen celari vlla ex parte tua